

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

1. října 2020 *

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 1169/2011 – Poskytování informací o potravinách spotřebitelům – Článek 9 odst. 1 písm. i) a čl. 26 odst. 2 písm. a) – Povinné uvedení země původu nebo místa provenience potravin – Opomenutí, které by mohlo uvádět spotřebitele v omyl – Článek 38 odst. 1 – Výslovně harmonizované otázky – Článek 39 odst. 2 – Přijímání vnitrostátních opatření předepisujících další povinné údaje týkající se země původu nebo místa provenience určitých druhů nebo skupin potravin – Podmínky – Existence prokázané spojitosti mezi jednou nebo několika vlastnostmi dotčených potravin a jejich původem nebo proveniencí – Pojmy ‚prokázaná spojitost‘ a ‚vlastností‘ – Doložení toho, že většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam – Vnitrostátní opatření předepisující povinné uvedení domácího, evropského nebo mimoevropského původu mléka“

Ve věci C-485/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada, Francie) ze dne 27. června 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 24. července 2018, v řízení

Groupe Lactalis

proti

Premier ministre,

Garde des Sceaux, ministre de la Justice,

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,

Ministre de l'Économie et des Finances,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, L. S. Rossi, J. Malenovský (zpravodaj), F. Biltgen a N. Wahl, soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: M. Krausenböck, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 3. června 2020,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Groupe Lactalis F. Moliniém a S. Bensusan, avocats,
- za francouzskou vládu A.-L. Desjonquères a C. Mosser, jako zmocněnkyněmi,
- za řeckou vládu G. Kanellopoulosem, I. E. Krompa a E. Leftheriotou, jako zmocněnci,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyni, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,
- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi M. Van Hoofem a K. Herbout-Borczak, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 9. července 2020,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 26, 38 a 39 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnice Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. 2011, L 304, s. 18).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Groupe Lactalis (dále jen „Lactalis“) na jedné straně a Premier ministre (předseda vlády), Garde des Sceaux, ministre de la Justice (ministr spravedlnosti), ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (ministr zemědělství a potravinářství) a ministre de l'Économie et des Finances (ministr hospodářství a financí) na straně druhé ohledně legality décret n° 2016-1137, du 19 août 2016, relatif à l'indication de l'origine du lait et du lait et des viandes utilisés en tant qu'ingrédients (nařízení č. 2016-1137 ze dne 19. srpna 2016 o označování původu mléka a mléka a masa použitých jako složka) (JORF ze dne 21. srpna 2016, text č. 18, dále jen „dotčené vnitrostátní nařízení“).

Právní rámec

Unijní právo

- 3 V bodech 1 až 4 a 29 odůvodnění nařízení č. 1169/2011 je uvedeno:
 - „(1) Podle článku 169 [SFEU] má [Evropská] [u]nie přispívat k dosažení vysoké úrovně ochrany spotřebitele prostřednictvím opatření přijatých podle článku 114 [SFEU].
 - (2) Volný pohyb bezpečných a plnohodnotných potravin je nezbytnou charakteristikou vnitřního trhu a významně přispívá ke zdraví a blahu občanů a k jejich sociálním a ekonomickým zájmům.
 - (3) Pro dosažení vysoké míry ochrany zdraví spotřebitelů a zaručení jejich práva na informace by mělo být zajištěno, aby byli spotřebitelé patřičně informováni o potravinách, které konzumují. Rozhodování spotřebitelů mohou ovlivňovat mimo jiné zdravotní, hospodářské, environmentální, sociální a etické úvahy.

- (4) Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin [(Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463)], je obecným cílem potravinového práva poskytovat spotřebitelům povědomí, které jim umožní informovaně vybírat potraviny, které konzumují, a zabránit jakýmkoli praktikám, které je mohou uvést v omyl.

[...]

- (29) Země původu nebo místo provenience potraviny by se měla uvádět vždy, pokud by opomenutí této informace mohlo spotřebitele uvést v omyl, co se týče skutečné země původu nebo místa provenience daného výrobku. Ve všech případech by uvedení země původu nebo místa provenience mělo být provedeno tak, aby spotřebitele nemátlo, a na základě jasně stanovených kritérií, která zajišťují stejné podmínky pro zástupce výrobního odvětví a spotřebitelům poskytují srozumitelnější informace o zemi původu nebo místě provenience potraviny. [...]"

- 4 Článek 1 tohoto nařízení, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti“, v odstavci 1 stanoví:

„Toto nařízení stanoví základ pro zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitelů v souvislosti s informacemi o potravinách s přihlédnutím k rozdílům ve vnímání spotřebitelů a jejich informačních potřebách při současném zajištění plynulého fungování vnitřního trhu.“

- 5 Článek 3 uvedeného nařízení, nadepsaný „Obecné cíle“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Poskytování informací o potravinách usiluje o vysokou úroveň ochrany zdraví a zájmů spotřebitelů poskytnutím základu, který konečnému spotřebiteli umožní informovaný výběr potravin a jejich bezpečné použití, se zvláštním ohledem na zdravotní, hospodářská, environmentální, sociální a etická hlediska.

2. Cílem právních předpisů o poskytování informací o potravinách je dosáhnout volného pohybu legálně vyráběných a na trh uváděných potravin v Unii, s přihlédnutím, kde je to vhodné, k potřebě ochrany legitimních zájmů výrobců a podporu [podpory] výroby kvalitních produktů.“

- 6 Článek 7 téhož nařízení, nadepsaný „Uvádění nezavádějících informací“, obsahuje odstavec 1, podle kterého platí, že:

„Informace o potravinách nesmějí být zavádějící, zejména:

a) pokud jde o charakteristiky potraviny [...]

b) připisováním účinků nebo vlastností, které dotčená potravina nemá;

c) vyvoláváním dojmu, že dotčená potravina má zvláštní charakteristiky, pokud všechny podobné potraviny mají ve skutečnosti stejné charakteristiky [...]

[...]"

- 7 Kapitola IV nařízení č. 1169/2011, nadepsaná „Povinné informace o potravinách“, obsahuje mimo jiné články 9 a 26.

- 8 Článek 9 tohoto nařízení, nadepsaný „Seznam povinných údajů“, obsahuje odstavec 1, který zní takto:
- „V souladu s články 10 až 35 a s výhradou odchylek obsažených v této kapitole se povinně uvádějí tyto údaje:

[...]

- i) zemi [země] původu nebo místa provenience v případech, které určuje článek 26;

[...]“

- 9 Článek 26 uvedeného nařízení, nadepsaný „Země původu nebo místa provenience“, zní:

„[...]“

2. Uvedení země původu nebo místa provenience je povinné:

- a) pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl ohledně skutečné země původu nebo místa provenience potraviny, zejména pokud by informace připojená k potravině nebo etiketa jako celek jinak naznačovala, že potravina je z jiné země původu nebo místa provenience;

- b) v případě masa kódů kombinované nomenklatury (KN) uvedených na seznamu v příloze XI. [...]

[...]

5. Komise do 13. prosince 2014 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávy o povinném uvádění země původu nebo místa provenience pro tyto potraviny:

[...]

- b) mléko;

- c) mléko použité jako složka v mléčných výrobcích;

[...]

7. Zprávy uvedené v odstavcích 5 a 6 zohlední potřebu spotřebitelů být informováni, proveditelnost povinného uvádění země původu nebo místa provenience a analýzu nákladů a přínosů zavedení takových opatření, včetně právního dopadu na vnitřní trh a dopadu na mezinárodní obchod.

Komise může tyto zprávy doplnit návrhy na úpravu příslušných předpisů Unie.

[...]“

- 10 Kapitola VI téhož nařízení, nadepsaná „Vnitrostátní opatření“, obsahuje mimo jiné články 38 a 39.

- 11 Článek 38 nařízení č. 1169/2011, nadepsaný „Vnitrostátní opatření“, stanoví:

„1. V otázkách výslovně harmonizovaných tímto nařízením nesmějí členské státy přijímat ani zachovávat vnitrostátní opatření, pokud to právo Unie nepovoluje. Tato vnitrostátní opatření nesmějí působit překážky volného pohybu zboží včetně diskriminace vůči potravinám pocházejícím z jiných členských států.

2. Aniž je dotčen článek 39, mohou členské státy přijímat vnitrostátní opatření v otázkách, které nejsou výslovně harmonizovány tímto nařízením, za předpokladu, že jimi nezakáží, neztíží ani neomezí volný pohyb zboží, které je v souladu s tímto nařízením.“

12 Článek 39 tohoto nařízení, nadepsaný „Vnitrostátní opatření pro další povinné údaje“, zní takto:

„1. Vedle povinných údajů stanovených v čl. 9 odst. 1 [...] mohou členské státy postupem podle článku 45 přijmout opatření ukládající pro určité druhy nebo skupiny potravin povinnost uvádět další povinné údaje, je-li to opodstatněné alespoň jedním z těchto důvodů:

- a) ochrana veřejného zdraví;
- b) ochrana spotřebitele;
- c) předcházení podvodům;
- d) ochrana práv průmyslového a obchodního vlastnictví, uvádění provenience, chráněného označení původu a předcházení nekalé soutěži.

2. Členské státy mohou použít odstavec 1 k zavedení opatření týkajících se povinného uvádění země původu nebo místa provenience potravin, pouze je-li prokázána spojitost mezi určitými vlastnostmi dané potraviny a jejím původem nebo proveniencí. Členské státy spolu s oznámením těchto opatření Komisi rovněž doloží, že většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam.“

Francouzské právo

13 Dotčené vnitrostátní nařízení vstoupilo v platnost dne 17. ledna 2017 a mělo se uplatňovat do 31. prosince 2018.

14 Článek 1 tohoto vnitrostátního nařízení obsahuje bod I, který zní takto:

„Označování balených potravin ve smyslu článku 2 [nařízení č. 1169/2011] musí být v souladu s ustanoveními tohoto [vnitrostátního] nařízení, pokud tyto potraviny obsahují:

- 1° mléko;
- 2° mléko použité jako složka v mléčných výrobcích uvedených na seznamu v příloze;

[...]

Označení balených potravin musí uvádět původ složek uvedených v bodech 1° až 3°. Pokud však tyto složky představují procentní podíl vyjádřený jako celková hmotnost složek obsažených v balené potravine, který je nižší než určitá prahová hodnota, pak se na označení této potraviny ustanovení tohoto [vnitrostátního] nařízení nevztahují.“

15 Článek 3 uvedeného vnitrostátního nařízení stanoví:

„I. Označení původu mléka nebo mléka použitého jako složka v mléčných výrobcích uvedených v článku 1 musí obsahovat následující údaje:

- 1° „Země sběru: (název země sběru mléka)“;
- 2° „Země balení nebo zpracování: (název země, kde bylo mléko zabaleno nebo zpracováno)“.

II. Odchylně od bodu I platí, že pokud ke sběru, balení nebo zpracování mléka nebo mléka použitého jako složka v mléčných výrobcích došlo v téže zemi, může být údaj o původu uveden následujícím způsobem: „Původ: (název země)“.

III. Odchylně od bodů I a II platí, že pokud ke sběru, balení nebo zpracování mléka nebo mléka použitého jako složka v mléčných výrobcích došlo v jednom nebo několika členských státech Evropské unie, může být údaj o původu uveden následujícím způsobem: „Původ: EU“.

IV. Odchylně od bodů I a II platí, že pokud ke sběru, balení nebo zpracování mléka nebo mléka použitého jako složka v mléčných výrobcích došlo v jednom nebo několika státech, které nejsou členy Evropské unie, může být údaj o původu uveden následujícím způsobem: „Původ: mimo EU“.

- 16 Článek 6 téhož vnitrostátního nařízení stanoví, že „ustanovení tohoto [vnitrostátního] nařízení se nevztahují na výrobky legálně vyrobené nebo uvedené na trh v jiném členském státě Evropské unie nebo ve třetí zemi“.
- 17 Prostřednictvím décret n° 2018-1239, du 24 décembre 2018, relatif à l'indication de l'origine du lait et du lait et des viandes utilisés en tant qu'ingrédient (nařízení č. 2018-1239 ze dne 24. prosince 2018 o označování původu mléka a mléka a masa použitých jako složka) (JORF ze dne 2. prosince 2018, text č. 70) byla použitelnost dotčeného vnitrostátního nařízení prodloužena.

Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

- 18 Návrhem zapsaným do rejstříku dne 24. října 2016 podala Lactalis u Conseil d'État (Státní rada, Francie) žalobu na zrušení dotčeného vnitrostátního nařízení. Na podporu svých návrhových žádání uplatnila zejména dva důvody vycházející z toho, že uvedené vnitrostátní nařízení odporuje článkům 26, 38 a 39 nařízení č. 1169/2011.
- 19 Předkládající soud má za to, že otázky, které vyvstaly při posuzování těchto dvou důvodů, jsou rozhodující pro řešení sporu, který mu byl předložen, a že vyvolávají vážné výkladové obtíže.
- 20 Za těchto podmínek se Conseil d'État (Státní rada, Francie) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být článek 26 nařízení [č. 1169/2011], který zejména stanoví, že Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávy o povinném uvádění země původu nebo místa provenience u mléka a mléka použitého jako složka, považován za článek, kterým je tato otázka výslovně harmonizována ve smyslu čl. 38 odst. 1 téhož nařízení, a brání tomu, aby členské státy mohly na základě článku 39 tohoto nařízení přijmout opatření ukládající povinnost uvádět další povinné údaje?
- 2) Musí být v případě, že jsou vnitrostátní opatření opodstatněna ochranou spotřebitele ve smyslu čl. 39 odst. 1 [nařízení č. 1169/2011], obě kritéria uvedená v odstavci 2 tohoto článku, a to zaprvé prokázaná spojitost mezi určitými vlastnostmi dané potraviny a jejím původem nebo proveniencí a zadruhé doložení toho, že většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam, vykládána ve vzájemném spojení, a zejména může posouzení prokázané spojitosti vycházet pouze ze subjektivních aspektů spojených s významem asociace mezi vlastnostmi potraviny a jejím původem nebo proveniencí, k níž může docházet u většiny spotřebitelů?

- 3) Vzhledem k tomu, že vlastnosti potraviny zřejmě mohou být chápány jako souhrn všech faktorů, které utvářejí kvalitu dané potraviny, mohou být do posouzení existence prokázané spojitosti mezi určitými vlastnostmi potraviny a jejím původem nebo proveniencí pro účely použití čl. 39 odst. 2 [nařízení č. 1169/2011] zahrnuty úvahy související s odolností potraviny při dopravě a vůči riziku, že se během cesty zkazí?
- 4) Předpokládá posuzování podmínek stanovených v článku 39 [nařízení č. 1169/2011], že na vlastnosti potraviny bude s ohledem na jejich původ nebo provenienci pohlíženo jako na jedinečné anebo jako na zaručené jejich původem nebo proveniencí a může být v posledně uvedeném případě, bez ohledu na harmonizaci zdravotních a environmentálních norem uplatňovaných v rámci Evropské unie, uvedení původu nebo provenience přesnější, než je údaj ve formě „EU“ nebo „mimo EU“?
- 21 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 27. února 2019 bylo řízení přerušeno do vyhlášení rozsudku ve věci C-363/18 týkající se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal předkládající soud dne 4. června 2018 a která se rovněž týkala výkladu nařízení č. 1169/2011. Po vyhlášení rozsudku ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot (C-363/18, EU:C:2019:954), předseda Soudního dvora dne 13. listopadu 2019 rozhodl, že se v řízení v posuzované věci pokračuje.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 22 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 26 nařízení č. 1169/2011 vykládán v tom smyslu, že povinné uvádění země původu nebo místa provenience mléka a mléka použitého jako složka musí být považováno za „otázku výslovně harmonizovanou“ tímto nařízením ve smyslu jeho čl. 38 odst. 1, a pokud ano, že brání tomu, aby členské státy přijímaly na základě článku 39 uvedeného nařízení opatření ukládající povinnost uvádět další povinné údaje.
- 23 Je třeba bez dalšího uvést, že v článku 38 nařízení č. 1169/2011, nadepsaném „Vnitrostátní opatření“, je jednoznačně odlišována kategorie „otázek výslovně harmonizovaných“ tímto nařízením a kategorie otázek, které tímto nařízením výslovně harmonizovány nejsou. Pokud jde o prvně uvedené, v odstavci 1 tohoto článku je uvedeno, že členské státy nesmějí přijímat ani zachovávat vnitrostátní opatření, pokud to právo Unie nepovoluje. Pokud jde o otázky uvedené na druhém místě, odstavec 2 zmíněného článku naproti tomu stanoví, že aniž je dotčen článek 39 téhož nařízení, mohou členské státy přijímat vnitrostátní opatření za předpokladu, že jimi nezakáží, neztíží ani neomezí volný pohyb zboží.
- 24 Článek 39 nařízení č. 1169/2011, nadepsaný „Vnitrostátní opatření pro další povinné údaje“, kromě toho v odstavci 1 stanoví, že členské státy mohou přijmout opatření ukládající pro určité druhy nebo skupiny potravin povinnost uvádět další povinné údaje, jsou-li taková opatření opodstatněna jedním nebo několika důvody týkajícími se ochrany veřejného zdraví, ochrany spotřebitele, předcházení podvodům, ochrany práv průmyslového a obchodního vlastnictví, uvádění provenience, chráněného označení původu a předcházení nekalé soutěži. V odstavci 2 tohoto článku je nadto uvedeno, že členské státy mohou zavést opatření týkající se povinného uvádění země původu nebo místa provenience, pouze je-li prokázána spojitost mezi určitými vlastnostmi dotčených potravin a jejich původem nebo proveniencí, a dále je v něm doplněno, že členské státy spolu s oznámením těchto opatření Komisi rovněž doloží, že většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam.

- 25 Co se zaprvé týče otázky, zda článek 26 nařízení č. 1169/2011, nadepsaný „Země původu nebo místo provenience“, musí být v rozsahu, v němž stanoví povinnost uvádění země původu nebo místa provenience mléka a mléka použitého jako složka, považován za „otázku výslovně harmonizovanou“ tímto nařízením, je nutno konstatovat, že žádné ustanovení zmíněného nařízení tyto otázky nevyjmenovává. S ohledem na tento výraz je však třeba při identifikaci zmíněných otázek striktně dodržovat znění nařízení č. 1169/2011.
- 26 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 9 nařízení č. 1169/2011 obsahuje – jak plyne z jeho nadpisu – seznam údajů, které se musí na potravinách povinně uvádět. Podle odstavce 1 písm. i) tohoto článku je údaj o zemi původu nebo místě provenience potravin povinný v případech, které určuje článek 26 uvedeného nařízení.
- 27 Článek 26 v odstavci 2 písm. a) a b) stanoví, že uvedení země původu nebo místa provenience je povinné jednak tehdy, pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl ohledně skutečné země původu nebo místa provenience potravin, a jednak v případě masa určitých kódů kombinované nomenklatury uvedených na seznamu v příloze XI tohoto nařízení.
- 28 Z tohoto ustanovení vyplývá, že nařízení č. 1169/2011 výslovně harmonizuje ve smyslu svého čl. 38 odst. 1 otázku povinného uvádění země původu nebo místa provenience potravin, pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl, a že v souvislosti s ostatními případy nebo situacemi naopak výslovnou harmonizaci neprovádí.
- 29 Z článku 26 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 kromě toho vyplývá, že předmětem této výslovné harmonizace jsou s výjimkou masa některých kódů kombinované nomenklatury všechny potraviny, včetně mléka a mléka použitého jako složka.
- 30 Pokud jde zadruhé o otázku, zda zmíněná výslovná harmonizace brání tomu, aby byla případně přijata další vnitrostátní opatření, z bodu 24 tohoto rozsudku vyplývá, že členské státy taková opatření mohou přijmout za podmínky, že dodrží požadavky stanovené v článku 39 nařízení č. 1169/2011.
- 31 Z článku 39 odst. 1 nařízení č. 1169/2011 v tomto ohledu jednak vyplývá, že se v případě údajů, jejichž uvádění mohou členské státy vyžadovat, musí jednat o „další“ údaje mající doplňující charakter ve vztahu k údajům, jejichž uvádění vyžaduje samotné nařízení č. 1169/2011 a mezi něž – jak je uvedeno v bodě 27 tohoto rozsudku – patří i uvedení země původu nebo místa provenience potravin, pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl. Z toho vyplývá, že uvádění takovýchto dalších údajů musí být nejen slučitelné s cílem, který sleduje unijní normotvůrce prostřednictvím výslovné harmonizace otázky povinného uvádění země původu nebo místa provenience, ale musí rovněž s takto uvedeným údajem tvořit konzistentní celek.
- 32 A jednak mohou být tyto další povinné údaje uvedeny pouze u „určitých druhů nebo skupin potravin“, a nikoliv u všech potravin bez rozdílu. Mohou se tudíž týkat mimo jiné i země původu nebo místa provenience určitého druhu nebo skupiny potravin, jako je mléko a mléko použité jako složka, jedná-li se o jiné případy nebo situace, než jsou případy, kdy by opomenutí údaje o této zemi původu nebo místě provenience mohlo uvádět spotřebitele v omyl.
- 33 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 26 nařízení č. 1169/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že povinné uvádění země původu nebo místa provenience mléka a mléka použitého jako složka musí být považováno za „otázku výslovně harmonizovanou“ tímto nařízením ve smyslu jeho čl. 38 odst. 1 v případech, že by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl, a že nebrání tomu, aby členské státy přijímaly na základě článku 39 uvedeného nařízení opatření ukládající povinnost uvádět další povinné údaje, za podmínky, že jsou tato opatření slučitelná s cílem, který sleduje unijní normotvůrce prostřednictvím výslovné harmonizace otázky povinného uvedení země původu nebo místa provenience, a že s takto uvedeným údajem tvoří konzistentní celek.

Ke druhé otázce

- 34 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 39 nařízení č. 1169/2011 vykládán v tom smyslu, že v případě existence vnitrostátních opatření, která jsou opodstatněna ochranou spotřebitele ve smyslu odstavce 1 tohoto článku, musí být oba požadavky stanovené v odstavci 2 uvedeného článku, tj. zaprvé „prokázaná spojitost mezi určitými vlastnostmi potravin a jejím původem nebo proveniencí“ a zadruhé doložení toho, že „většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam“, vykládány ve vzájemném spojení, takže existenci této prokázané spojitosti lze posuzovat pouze na základě subjektivních aspektů spojených s významem asociace mezi určitými vlastnostmi dotčené potravin a jejím původem nebo proveniencí, k níž může docházet u většiny spotřebitelů.
- 35 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 se vyznačuje tím, že má jasnou strukturu i znění. V jeho první větě je totiž uvedeno, že členské státy mohou zavést další opatření týkající se povinného uvádění země původu nebo místa provenience potravin, pouze je-li prokázána spojitost mezi určitými vlastnostmi těchto potravin a jejich původem nebo proveniencí, a v jeho druhé větě je doplněno, že členské státy spolu s oznámením těchto opatření Komisi rovněž doloží, že většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam.
- 36 Z toho vyplývá, že unijní normotvůrce měl v úmyslu oba požadavky, kterými podmínil přijetí dalších vnitrostátních opatření, zřetelně oddělit tím, že každému z nich vytyčil odlišný cíl a stanovil, že každý z nich bude mít při uplatňování čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 odlišnou úlohu.
- 37 Cílem požadavku týkajícího se „prokázané spojitosti“ mezi určitými vlastnostmi dotčených potravin a jejich původem nebo proveniencí je totiž předem doložit existenci takové spojitosti v každém konkrétním případě.
- 38 Požadavek související s tím, jak danou věc vnímá většina spotřebitelů, dotyčného členskému státu ukládá povinnost doložit, že taková informace má v očích většiny spotřebitelů značný význam. Tento druhý požadavek se tedy ve vztahu k prvnímu uplatňuje až následně a je vůči němu druhotný a doplňkový.
- 39 Tyto dva požadavky je tudíž třeba posoudit postupně; nejprve je třeba v každém případě ověřit, zda je prokázána spojitost mezi určitými vlastnostmi potravin dotčených v daném případě a jejich původem nebo proveniencí, a následně – a to pouze za předpokladu, že taková spojitost je prokázána – je třeba ověřit, zda je doloženo, že většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam.
- 40 Takový výklad potvrzuje kontext čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 i cíle tohoto nařízení.
- 41 Pokud jde o kontext tohoto ustanovení, z čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1169/2011 totiž vyplývá, že informace o potravinách nesmějí vyvolávat dojem, že tyto potraviny mají zvláštní charakteristiky, pokud další podobné potraviny mají ve skutečnosti stejné charakteristiky.
- 42 Vnitrostátní opatření, které by ukládalo povinnost uvádět zemi původu nebo místo provenience potravin pouze na základě subjektivní asociace mezi tímto původem nebo touto proveniencí a určitými vlastnostmi dotčené potravin, k níž by mohlo docházet u většiny spotřebitelů, by přitom mohlo navozovat dojem, že tato potravina má zvláštní vlastnosti související s jejím původem nebo proveniencí, i když mezi určitými vlastnostmi této potravin a jejím původem nebo proveniencí není objektivně prokázána spojitost.

- 43 Co se týče cílů nařízení č. 1169/2011, patří mezi ně – jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení ve spojení s body 1, 3 a 4 odůvodnění uvedeného nařízení – i cíl spočívající v zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitelů v souvislosti s informacemi o potravinách s přihlédnutím k rozdílům ve vnímání spotřebitelů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, body 52 a 53).
- 44 Takový cíl vyžaduje, jak již Soudní dvůr uvedl, aby informace o potravinách byly správné, nestranné a objektivní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. září 2016, Breitsamer und Ulrich, C-113/15, EU:C:2016:718, bod 69).
- 45 Tak by tomu však nebylo, pokud by povinné uvádění země původu nebo místa provenience potravin mohlo být vyžadováno pouze na základě subjektivní asociace mezi původem nebo proveniencí těchto potravin a jejich určitými vlastnostmi, k níž dochází u většiny spotřebitelů, i když mezi vlastnostmi těchto potravin a jejich původem nebo proveniencí není objektivně prokázána spojitost.
- 46 S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že článek 39 nařízení č. 1169/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě existence vnitrostátních opatření, která jsou opodstatněna ochranou spotřebitele ve smyslu odstavce 1 tohoto článku, nemohou být oba požadavky stanovené v odstavci 2 uvedeného článku, tj. zaprvé „prokázaná spojitost mezi určitými vlastnostmi potravin a jejím původem nebo proveniencí“ a zadruhé doložení toho, že „většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam“, vykládány ve vzájemném spojení, takže existenci této prokázané spojitosti nelze posuzovat pouze na základě subjektivních aspektů spojených s významem asociace mezi určitými vlastnostmi dotčené potravin a jejím původem nebo proveniencí, k níž může docházet u většiny spotřebitelů.

Ke třetí a čtvrté otázce

- 47 Podstatou třetí a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda musí být čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 vykládán v tom smyslu, že pod pojem „vlastnosti potravin“ spadá i odolnost potravin při dopravě a vůči riziku, že se během cesty zkazí, takže tuto odolnost lze zohlednit při posuzování existence případné „prokázané spojitosti mezi určitými vlastnostmi potravin a jejím původem nebo proveniencí“ ve smyslu uvedeného ustanovení.
- 48 Ze samotného znění čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 v tomto ohledu vyplývá, že pojem „vlastnosti“, před nímž je uvedeno přídavné jméno „určité“, nezahrnuje všechny charakteristiky potravin, jak jsou uvedeny v čl. 7 odst. 1 písm. a) až c) tohoto nařízení.
- 49 Na rozdíl od těchto charakteristik, které vyjadřují různé kvality potravin, a to včetně těch, které jsou důsledkem jejich výroby nebo zpracování, jsou totiž „vlastnostmi“, na něž je odkázáno v čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011, pouze ty, u nichž je „prokázána spojitost“ s původem nebo proveniencí potravin, které mají takové vlastnosti.
- 50 Z toho vyplývá, že pojmem „vlastnosti“, na který je odkázáno v tomto ustanovení, se míní výlučně vlastnosti, jimiž se potraviny, jež tyto vlastnosti mají, odlišují od podobných potravin, které mají jiný původ nebo provenienci a tyto vlastnosti nemají.
- 51 Odolnost takové potravin, jako je mléko nebo mléko použité jako složka, při dopravě a vůči riziku, že se během cesty zkazí, přitom za „vlastnost“ ve smyslu čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 považovat nelze, jelikož taková odolnost nemá prokazatelnou spojitost s určitým původem nebo proveniencí, mohou ji tudíž mít i podobné potraviny, který takový původ nebo provenienci nemají, a v důsledku toho může být zajištěna bez ohledu na zmíněný původ nebo provenienci.

- 52 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na třetí a čtvrtou otázku odpovědět tak, že čl. 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „vlastnosti potravin“ nespadá odolnost potravin při dopravě a vůči riziku, že se během cesty zkazí, takže tuto odolnost nelze zohlednit při posuzování existence případné „prokázané spojitosti mezi určitými vlastnostmi potravin a jejím původem nebo proveniencí“ ve smyslu uvedeného ustanovení.

K nákladům řízení

- 53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 musí být vykládán v tom smyslu, že povinné uvádění země původu nebo místa provenience mléka a mléka použitého jako složka musí být považováno za „otázku výslovně harmonizovanou“ tímto nařízením ve smyslu jeho čl. 38 odst. 1 v případech, že by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl, a že nebrání tomu, aby členské státy přijímaly na základě článku 39 uvedeného nařízení opatření ukládající povinnost uvádět další povinné údaje, za podmínky, že jsou tato opatření slučitelná s cílem, který sleduje unijní normotvůrce prostřednictvím výslovné harmonizace otázky povinného uvedení země původu nebo místa provenience, a že s takto uvedeným údajem tvoří konzistentní celek.
- 2) Článek 39 nařízení č. 1169/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě existence vnitrostátních opatření, která jsou opodstatněna ochranou spotřebitele ve smyslu odstavce 1 tohoto článku, nemohou být oba požadavky stanovené v odstavci 2 uvedeného článku, tj. zaprvé „prokázaná spojitost mezi určitými vlastnostmi potravin a jejím původem nebo proveniencí“ a zadruhé doložení toho, že „většina spotřebitelů přikládá poskytnutí této informace značný význam“, vykládány ve vzájemném spojení, takže existenci této prokázané spojitosti nelze posuzovat pouze na základě subjektivních aspektů spojených s významem asociace mezi určitými vlastnostmi dotčené potravin a jejím původem nebo proveniencí, k níž může docházet u většiny spotřebitelů.
- 3) Článek 39 odst. 2 nařízení č. 1169/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „vlastnosti potravin“ nespadá odolnost potravin při dopravě a vůči riziku, že se během cesty zkazí, takže tuto odolnost nelze zohlednit při posuzování existence případné „prokázané spojitosti mezi určitými vlastnostmi potravin a jejím původem nebo proveniencí“ ve smyslu uvedeného ustanovení.

Podpisy.